

10 Zwerfvuil en ontwijkgedrag

10.1 Zwerfvuil en sluikstorten

10.1.1 Inleiding

Zwerfvuil en sluikstorten zijn grote ecologische en maatschappelijke problemen, die bovendien veel kosten aan de maatschappij. In deze planperiode zal het Vlaamse zwerfvuil- en sluikstortbeleid versterkt worden. Hieronder zijn daartoe de strategische lijnen omschreven. Deze aanpak omvat concrete doelstellingen, een strategisch kader en een aanzet tot operationalisering. Die operationalisering zal ingevuld worden aan de hand van een breed gamma van concrete maatregelen, acties en initiatieven die uitgewerkt worden in een concreet plan en die samen moeten leiden tot preventie van zwerfvuil en een meer propere open ruimte.

10.1.2 Doelstellingen tegen 2022¹

Doordat de fenomenen zwerfvuil en sluikstorten in de praktijk zeer nauw verweven zijn, worden beiden hier samen behandeld. In de praktijk is er veel meer informatie beschikbaar voor zwerfvuil wat zich vertaalt in andere doelstellingen voor sluikstorten en zwerfvuil.

Zwerfvuil

Tegen 2022 neemt de hoeveelheid zwerfvuil significant af. Meer concreet wordt deze doelstelling beoordeeld aan de hand van de volgende indicatoren, en de daaraan gekoppelde (indicatieve) streefcijfers:

- De **score van de netheidsindex** voor de 3 slechtste doelplaatsen (nl. autostradeparkings, openbare vervoerplaatsen en afvalverzamelpunten) zal stijgen met minimaal 10% ten opzichte van 2014². Tegelijkertijd blijven we de andere doelplaatsen monitoren, die niet mogen verslechteren.
- De totale hoeveelheid zwerfvuil op de grond daalt met **20** gewichtsprocent t.o.v. 2015. Concreet wil dit zeggen dat de totale hoeveelheid zwerfvuil op de grond in 2022 nog maximaal 16.340 ton mag bedragen (in vergelijking met 20.426 ton in 2015)³.

Zodra op basis van actie 10.1.3.1 (monitoring) bijkomende indicatoren beschikbaar zijn, wordt ook hiervoor een nulmeting doorgevoerd en zal ook deze evolutie worden opgevolgd.

Actie 55: In 2018 wordt het gevoerde zwerfvuilbeleid een eerste maal geëvalueerd op basis van de concretisering van de tussentijdse doelstelling voor 2018, zoals geformuleerd in het operationeel plan 2016-2018. Indien blijkt dat er onvoldoende een positieve trend in de afname van het zwerfvuil is ingezet, zullen andere maatregelen worden genomen.

¹ De definitie van sluikstorten is opgenomen in bijlage van dit plan, de definitie van zwerfvuil is vermeld in VLAREMA.

² De netheidsindex meet niet louter de hoeveelheid zwerfvuil. De doelstelling kan dus ook niet gelezen worden als (slechts) een vermindering van het zwerfvuil met 10%.

³ De resultaten over 2013 werden als basis genomen voor het Uitvoeringsplan huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval omdat die de op dat ogenblik best beschikbare ramingen waren. De studie over de totale hoeveelheid zwerfvuil werd herhaald in 2016 om resultaten over 2015 te bekomen. Toen werd ook een kritische reflectie naar het onderzoek van 2013 gemaakt. Uit deze reflectie bleek dat de cijfers uit het onderzoek over 2013 statistisch minder betrouwbaar waren. In het onderzoek over 2015 is besloten om geen steekproef meer te trekken maar alle gemeenten te bevragen en te werken met zwerfvuildeterminanten. Zo verkregen we statistisch meer betrouwbare cijfers. Omdat de studie over 2015 correctere data oplevert, was het aangewezen om de cijfers uit 2015 als referentie te hanteren i.p.v. de meting van 2013.

Trekker: OVAM
Betrokkenen: Beslissingsorgaan zwerfvuil
Timing: 2018

Sluikstorten

Actie 56: In 2016 wordt een studie uitgevoerd naar de hoeveelheid, kostprijs, samenstelling, locaties en daders van sluikstorten in Vlaanderen. Deze cijfers vormen de nulmeting om het beleid uit te werken en doelstellingen te formuleren. Met het te ontwikkelen beleid (met aandacht voor preventie, handhaving en voorbeeldfunctie) beogen we een significante afname van het aantal sluikstorten in Vlaanderen.

Trekker: OVAM, netheidsnetwerk
Betrokkenen: Beslissingsorgaan zwerfvuil
Timing: 2016